

Tư tưởng Hồ Chí Minh về thực hành tiết kiệm, phòng chống tham ô, lãng phí, quan liêu và sự vận dụng của Đảng Cộng sản Việt Nam trong giai đoạn hiện nay

Phan Thị Luyến*

Nhận ngày 17 tháng 4 năm 2023. Chấp nhận đăng ngày 20 tháng 6 năm 2023.

Tóm tắt: Tư tưởng Hồ Chí Minh về thực hành tiết kiệm, chống quan liêu, tham nhũng, lãng phí là cơ sở khoa học và kinh nghiệm thực tiễn trong đấu tranh phòng, chống tham nhũng của Đảng Cộng sản Việt Nam. Đảng ta đã vận dụng sáng tạo tư tưởng Hồ Chí Minh thực hiện thành công sự nghiệp giải phóng dân tộc và đang thực hiện công cuộc phòng, chống tham nhũng, lãng phí. Công cuộc phòng, chống tham nhũng đã đạt được những kết quả ban đầu, tuy nhiên đây là cuộc chiến vô cùng khó khăn, phức tạp, lâu dài và cần có các giải pháp đồng bộ từ chủ trương, đường lối của Đảng đến việc thể chế hóa thành pháp luật và tổ chức triển khai thực hiện pháp luật một cách chủ động, tích cực phát huy được vai trò và sức mạnh của cán bộ và các tầng lớp nhân dân.

Từ khóa: Tư tưởng Hồ Chí Minh, tham ô, tham nhũng, Đảng Cộng sản Việt Nam.

Phân loại ngành: Chính trị học

Abstract: Hồ Chí Minh's thought on thrift practice, combating bureaucracy, corruption and waste is the scientific basis and practical experience in the fight against corruption of the Communist Party of Vietnam. Our Party has creatively applied Hồ Chí Minh's thought to successfully carry out the cause of national liberation and is carrying out the fight against corruption and wastefulness. The fight against corruption has achieved initial results, but this is an extremely difficult, complicated and long-term battle and requires synchronous solutions from the Party's guidelines and lines to the institutionalization into law and the organization of law implementation actively, actively promoting the role and strength of cadres and people of all classes.

Keywords: Hồ Chí Minh's thought, embezzlement, anti-corruption, Communist Party of Vietnam.

Subject classification: Political science

1. Đặt vấn đề

Tư tưởng Hồ Chí Minh về thực hành tiết kiệm, chống quan liêu, tham nhũng, lãng phí là tài sản quý giá mà Người đã để lại cho Đảng và dân tộc ta, cung cấp cơ sở khoa học và kinh nghiệm thực tiễn trong đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí. Đặc biệt trong bối cảnh nước ta đang diễn ra những biến đổi xã hội mạnh mẽ thì cuộc chiến chống quan liêu, tham nhũng, lãng phí là vấn đề cấp bách và phức tạp nhất hiện nay đã và đang đe dọa đến sự tồn vong của Đảng và chế độ xã hội chủ nghĩa, ảnh hưởng lớn đến quá trình xây dựng và phát triển của đất nước như Văn kiện Đại hội IX của Đảng nhận định: “Tình trạng tham nhũng và sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống ở một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên đang cản trở việc thực hiện đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng, gây bất bình và làm giảm lòng tin trong nhân dân” (Đại hội Đảng, 2015). Vận dụng

* Trường Đại học Luật Hà Nội.
Email: luyendhl76@gmail.com

sáng tạo tư tưởng Hồ Chí Minh trong công cuộc phòng, chống quan liêu, tham nhũng, lãng phí có ý nghĩa quan trọng, quyết định đến sự thành công cuộc chiến của Đảng Cộng sản Việt Nam. Do đó việc nghiên cứu, tìm hiểu và vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh có ý nghĩa vô cùng quan trọng không chỉ đối với các cơ quan Đảng, Nhà nước, những người làm công tác phòng, chống quan liêu, tham nhũng, lãng phí mà còn đối với mỗi cá nhân. Bởi cuộc đời Hồ Chí Minh là tấm gương ngời sáng về đức cần kiệm liêm chính, chí công vô tư, là mẫu mực về đời sống trong sáng, nếp sống giản dị, khiêm tốn.

Nghiên cứu tư tưởng Hồ Chí Minh về thực hành tiết kiệm, chống quan liêu, tham nhũng, lãng phí, quan liêu và sự vận dụng của Đảng Cộng sản Việt Nam, chúng tôi sử dụng chủ yếu các phương pháp: phân tích - tổng hợp, thống kê - so sánh, logic - lịch sử và dựa vào các tư liệu, tác phẩm, số liệu thứ cấp, tin cậy từ cơ quan nhà nước, các công trình nghiên cứu khoa học đã công bố. Trên cơ sở phân tích, tổng hợp, đối chiếu, so sánh các dữ liệu, số liệu theo thời gian, bài viết rút ra kết luận và đề xuất một số giải pháp nâng cao hiệu quả của công tác phòng chống tham nhũng trong công cuộc xây dựng và hoàn thiện nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa ở Việt Nam.

2. Tư tưởng Hồ Chí Minh về thực hành tiết kiệm, phòng chống tham ô, lãng phí, quan liêu

Khát vọng của Hồ Chí Minh là giành độc lập dân tộc, tự do, hạnh phúc cho nhân dân, điều này chỉ có thể đạt được bằng hoạt động đấu tranh cách mạng, xóa bỏ chế độ cai trị của thực dân, phong kiến và cần phải nêu cao tinh thần trách nhiệm và thực hành tiết kiệm, chống quan liêu, tham nhũng, lãng phí. Điều đó được thể hiện xuyên suốt trong hệ thống tư tưởng của Người. Trong tác phẩm *Đường Cách mệnh* năm 1927, Người đã vạch ra con đường đấu tranh cách mạng của dân tộc bắt đầu từ tư cách một người cách mệnh “cần kiệm, hòa mà không tư, cả quyết sửa lỗi mình, cẩn thận mà không nhút nhát, hay hỏi, nhẫn nại, hay nghiên cứu, vị công vong tư, không hiếu danh, không kiêu ngạo, nói thì phải làm, giữ chủ nghĩa cho vững, hy sinh, ít lòng tham về vật chất, bí mật” (Hồ Chí Minh, 2011, t.2: 280). Đó là những điều mà người cách mạng phải rèn luyện để là tấm gương cho quần chúng và cũng phòng ngừa nguy cơ tham nhũng khi Đảng nắm chính quyền và người cách mạng có chức, có quyền. Trong thời kỳ kháng chiến chống thực dân Pháp, Người luôn nhắc nhở đồng bào, cán bộ, chiến sĩ kết hợp chặt chẽ phong trào thi đua giết giặc với phong trào tăng gia sản xuất thực hành tiết kiệm, chống tham ô, lãng phí, chống quan liêu. Sau khi cách mạng tháng Tám thành công, Hồ Chí Minh đã đề ra “Những nhiệm vụ cấp bách của Nhà nước Việt Nam dân chủ cộng hòa”, trong đó Người “đề nghị mở một chiến dịch giáo dục đại tinh thần nhân dân bằng cách thực hiện: Cần, Kiệm, Liêm, Chính” (Hồ Chí Minh, 2011, t.4: 7).

Trong tác phẩm *Sửa đổi lối làm việc* (1947), Hồ Chí Minh cho rằng một “người cách mạng chân chính phải có đức tính tốt bao gồm 5 điều: nhân, nghĩa, trí, dũng, liêm. Trong đó, Liêm là không tham địa vị. Không tham tiền tài. Không tham sung sướng. Không ham người tâng bốc mình. Vì vậy mà quang minh chính đại, không bao giờ hủ hóa” (Hồ Chí Minh, 2011, t.5: 292). Mỗi người phải tự rèn luyện đạo đức cách mạng, ra sức chống những thói hư tật xấu, sửa chữa khuyết điểm nếu không sửa chữa khuyết điểm thì cũng như giầu giếm bệnh tật trong mình, không uống thuốc để bệnh ngày càng nặng thêm, nguy đến tính mạng. Một trong ba khuyết điểm của con người đó là bệnh hẹp hòi. Bệnh này nó phá hoại sự đoàn kết toàn dân. Cụ thể là chủ nghĩa địa phương, chủ nghĩa bản vị, chủ nghĩa cá nhân, khuynh hướng tham danh vọng, tham địa vị, đèm người giỏi,... Có những cán bộ vì ham danh vọng, địa vị, cho nên khi phụ trách một bộ phận nào thì lôi người này, kéo người khác, ưa ai thì kéo vào, không ưa thì tìm cách đẩy ra. Chủ nghĩa cá nhân như một thứ vi trùng rất độc, do đó mà sinh ra các thứ bệnh rất nguy hiểm như bệnh tham lam. Những người mắc bệnh này thì đặt lợi ích của mình lên trên lợi ích của Đảng, của dân tộc, chỉ “tự tư tự lợi” dùng của công làm việc tư. Dựa vào thế lực của Đảng theo đuổi mục đích của riêng mình, sinh hoạt xa hoa, tiêu sài bừa bãi. Tư tưởng này tiếp tục được nhấn mạnh trong bài viết về “Thực hành tiết kiệm,

chống tham ô, lãng phí, chống bệnh quan liêu” (năm 1952). Trong đó, Hồ Chí Minh phân tích rõ biểu hiện, bản chất, tác hại, nguyên nhân, những biện pháp chống các bệnh này và thực hành chính sách tiết kiệm.

2.1. Quan điểm của Hồ Chí Minh về tiết kiệm, thực hành tiết kiệm

Quan điểm của Người cho rằng: “Tiết kiệm không phải là bủn xỉn, “không phải xem đồng tiền to bằng cái nông”, gặp việc đáng làm cũng không làm, đáng tiêu cũng không tiêu. Tiết kiệm không phải là ép mọi người nhịn ăn, nhịn mặc; trái lại, cốt để giúp vào tăng gia sản xuất, để dần dần nâng cao mức sống của nhân dân; tiết kiệm để tích trữ thêm vốn cho công cuộc xây dựng, phát triển kinh tế, văn hoá, để cải thiện đời sống nhân dân. Nói theo lối khoa học, tiết kiệm là tích cực chứ không phải là tiêu cực” (Hồ Chí Minh, 2011, t.7: 352).

Tiết kiệm bao gồm: tiết kiệm sức lao động, tiết kiệm thời gian, tiết kiệm tiền của. *Tiết kiệm sức lao động*, tức phải tổ chức sắp xếp cho khéo, phải nâng cao năng suất lao động, “1 người làm bằng 2, 3 người”; *Tiết kiệm thời giờ*, việc gì trước kia phải làm 2 ngày, nay tổ chức sắp xếp khéo, năng suất cao, ta có thể làm trong một ngày. Vì “thời giờ tức là tiền bạc”, “một tấc bóng là một thước vàng”. “Ai đưa vàng bạc vứt đi, là người điên rồ. Thì ai đưa thời giờ vứt, là người ngu dại” (Hồ Chí Minh, 2011, t.6: 123). Người căn dặn: “Làm việc phải đến đúng giờ, chớ đến trễ, về sớm. Làm cho chóng, cho chu đáo. Việc ngày nào, nên làm xong ngày ấy, chớ để chờ ngày mai. Phải nhớ rằng: Dân đã lấy tiền mồ hôi nước mắt để trả lương cho ta trong những thì giờ đó. Ai lười biếng tức là lừa gạt dân” (Hồ Chí Minh, 2011, t.5: 122). Tiết kiệm tiền của, việc gì trước phải dùng nhiều người, nhiều thời giờ, tốn 2 vạn đồng. Nay vì tiết kiệm được sức người và thời giờ, nguyên liệu cho nên chỉ tốn 1 vạn là đủ.

Theo Hồ Chí Minh, mọi người làm việc phải biết sắp đặt thời gian cho hợp lý để đạt được hiệu quả cao nhất. Người coi thực hành tiết kiệm là một là một nhiệm vụ tất yếu trong tiến trình phát triển của một đất nước, một phương pháp của chế độ kinh tế, không phải chỉ nước nghèo mới thực hành tiết kiệm, mà cả nước giàu cũng phải tiết kiệm. Người còn chỉ rõ: “Một dân tộc biết cần, kiệm, biết liêm sỉ là một dân tộc giàu về vật chất, mạnh về tinh thần, là một dân tộc văn minh, tiến bộ” (Hồ Chí Minh, 2011, t.6: 128). Tất cả mọi người, mọi quốc gia đều phải tiết kiệm, tiết kiệm được sức người, tiền của và thời gian thì sức lao động, tiền tài của đất nước có thể tăng gia sản xuất gấp bội, lực lượng mọi mặt của đất nước cũng tăng gấp bội.

Tiết kiệm, thực hành tiết kiệm được thể hiện trong cuộc sống và hoạt động của Chủ tịch Hồ Chí Minh, từ phong cách tư duy, lề lối làm việc, phong cách lãnh đạo đến sinh hoạt giản dị, thanh cao. Người là tấm gương về lối sống giản dị, luôn tiên phong, gương mẫu trong lời nói, việc làm, hành động, những điều đó đã kết tinh thành những giá trị tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh.

2.2. Quan điểm của Hồ Chí Minh về phòng chống tham ô, lãng phí, quan liêu

Để thành công trong thực hành tiết kiệm, theo Hồ Chí Minh phải tẩy sạch nạn tham ô, lãng phí và bệnh quan liêu. Người nói: “Muốn lúa tốt thì phải nhổ cỏ cho sạch, nếu không, thì dù cây bừa kỹ, bón phân nhiều, lúa vẫn xấu vì bị cỏ át đi. Muốn thành công trong việc tăng gia sản xuất và tiết kiệm cũng phải nhổ cỏ cho sạch nghĩa là phải tẩy sạch nạn tham ô, lãng phí và bệnh quan liêu” (Hồ Chí Minh, 2011, t.7: 355).

Tham ô, đối với cán bộ, tham ô là ăn cắp của công làm của tư, đục khoét của nhân dân, ăn bớt của bộ đội, tiền ít mà khai nhiều, lợi dụng của chung để làm quỹ riêng cho địa phương mình, đơn vị mình. Đối với người dân, tham ô là ăn cắp của công, khai gian, lậu thuế.

Lãng phí có nhiều hình thức. (1) Lãng phí sức lao động: vì kém tinh thần phụ trách, vì tổ chức sắp xếp vụng, việc gì ít người cũng làm được mà vẫn dùng nhiều người, nên sinh ra lãng phí sức lao động. Người chỉ rõ, trong quân đội, các cơ quan, các xí nghiệp đều có khuyết điểm ấy. Trong việc sửa chữa đường cầu, phục vụ chiến dịch, lãng phí dân công khá nhiều, vì tổ chức không khéo. (2) Lãng phí thời giờ: việc gì có thể làm trong một ngày một buổi, cũng kéo dài đến mấy ngày.

Người chỉ ra thí dụ: những cuộc khai hội, vì người phụ trách chuẩn bị chương trình không đầy đủ, người đến dự hội thì không chuẩn bị ý kiến, đáng lẽ chỉ một ngày thì bàn bạc và giải quyết xong vấn đề, song cuộc khai hội kéo dài đến 5, 3 ngày; (3) Lãng phí tiền của, biểu hiện ở nhiều mặt: các cơ quan dùng vật liệu một cách phí phạm. Các xí nghiệp dùng máy móc và nguyên liệu không hợp lý. Cục vận tải giữ gìn xe cộ, tiết kiệm dầu mỡ không triệt để. Sở kho thóc làm kho tàng không cẩn thận; người giữ kho kém tinh thần trách nhiệm, để thóc ẩm ướt, hao hụt, hư hỏng. Mậu dịch không khéo tính toán sắp xếp, để hàng hóa hao hụt, lỗ vốn. Ngân hàng không khéo sử dụng tiền bạc, để tiền bạc ứ đọng lại, không bổ ích cho việc tăng gia sản xuất. Cơ quan kinh tế làm kế hoạch không thiết thực, không sát với hoàn cảnh, để Chính phủ phải lỗ vốn. Bộ đội không biết quý trọng giữ gìn quân trang, quân dụng và chiến lợi phẩm. Nhân dân bỏ hoang ruộng đất, đốt vàng mã, bán trâu, cầm ruộng để làm đám cưới, đám ma... (Hồ Chí Minh, 2011, t.7: 356-357).

Quan liêu, tham ô, lãng phí có mối liên hệ nhân quả, theo Hồ Chí Minh, bệnh quan liêu gieo hạt vun trồng cho tham ô, lãng phí nảy nở. Những cơ quan mà lãnh đạo mắc bệnh quan liêu giống như người có mắt mà không thấy suốt, có tai mà không nghe thấu, có chế độ mà không giữ đúng, có kỷ luật mà không nắm vững. Kết quả là những người xấu, những cán bộ kém tha hồ tham ô, lãng phí. Vì vậy quan liêu đã che chở cho nạn tham ô, lãng phí. Như vậy môn trừ sạch tham ô, lãng phí thì trước mắt phải tẩy sạch bệnh quan liêu. “Lãng phí tuy không lấy của công đút túi, song kết quả cũng lại rất tai hại cho nhân dân, cho Chính phủ. Có khi còn tai hại hơn tham ô” (Hồ Chí Minh, 2011, t.7: 357); “Để lãng phí như gió vào nhà trống, tham ô có tội, lãng phí cũng có tội, nhân dân giao tiền của cho mình, để lãng phí là có tội với nhân dân” (Hồ Chí Minh, 2011, t.11: 496). Bởi vậy, phải tích cực chống lãng phí. “Mọi ngành, mọi người, mọi tổ phải ra sức thi đua... Phải chống tư tưởng bảo thủ, chống tác phong quan liêu, chống lãng phí” (Hồ Chí Minh, 2011, t.11: 531).

Hồ Chí Minh khẳng định tham ô, lãng phí và bệnh quan liêu là kẻ thù của nhân dân. Đó là kẻ thù khá nguy hiểm, vì nó không mang gươm, mang súng, mà nó nằm trong các tổ chức của ta, để làm hỏng việc của ta, nó làm hỏng tinh thần trong sạch và ý chí vượt khó của cán bộ ta, nó phá hoại đạo đức cách mạng của ta là cần, kiệm, liêm, chính, là “giặc nội xâm”. Vì thế, “chống tham ô, lãng phí và bệnh quan liêu cũng quan trọng, cần kíp như việc đánh giặc trên mặt trận - mặt trận tư tưởng và chính trị. Muốn thắng ở mặt trận này ắt phải có chuẩn bị, kế hoạch, tổ chức, ắt phải có lãnh đạo và trung kiên. Theo quan điểm của Hồ Chí Minh, nguyên nhân của căn bệnh nêu trên bắt nguồn từ chủ nghĩa cá nhân. Đó là một trở lực nội tại nằm ngay trong mỗi cán bộ, đảng viên và mỗi con người, gây ra bao khuyết điểm, sai lầm và trở lực khác. Chủ nghĩa cá nhân là một kẻ địch hung ác của chủ nghĩa xã hội. Người cách mạng phải tiêu diệt nó.

Trên cơ sở thăm khám tìm hiểu bản chất, nội dung, nguồn gốc của tham ô, lãng phí, quan liêu, Hồ Chí Minh đưa ra những phương thuốc chữa các căn bệnh này. *Một là*, tăng cường công tác giáo dục chính trị, tư tưởng, rèn luyện đạo đức cách mạng cho cán bộ, đảng viên và nhân dân, thay đổi quan điểm về tham ô, lãng phí, quan liêu. *Hai là*, phải dựa vào quần chúng, phát động quần chúng tích cực tham gia đấu tranh chống tham ô, lãng phí, quan liêu và thực hành tiết kiệm. Từ trên xuống dưới phải đồng tâm, hiệp lực để thắng lợi trong phong trào này, điều này sẽ giúp chúng ta đoàn kết hơn nữa, nâng cao năng suất lao động hơn nữa. Nó giúp cán bộ cải tạo tư tưởng, nâng cao giác ngộ, thấm nhuần đạo đức cách mạng, thật thà phục vụ nhân dân. Người yêu cầu: “Mỗi cán bộ, đảng viên phải đặt lợi ích của cách mạng, của Đảng của nhân dân lên trên hết, trước hết. Phải kiên quyết nâng cao đạo đức cách mạng, quét sạch chủ nghĩa cá nhân, bồi dưỡng tư tưởng tập thể, tinh thần đoàn kết, tính tổ chức và tính kỷ luật. *Ba là*, hoàn thiện bộ máy quản lý nhà nước, đào tạo và nâng cao trình độ của đội ngũ cán bộ, tăng cường công tác quản lý, kiểm tra, thanh tra và xử lý kỷ luật nghiêm minh những tập thể, cá nhân vi phạm. Hồ Chí Minh không chỉ luận giải về thực hành tiết kiệm, quan liêu, lãng phí, tham ô mà chính bản thân Người cũng là tấm gương mẫu mực về thực hành tiết kiệm, chống lãng phí. Người coi thực hành tiết kiệm, chống lãng phí như một phẩm

chất đạo đức cần phải có của người cách mạng, là điều kiện bắt buộc trong thực thi đời sống mới và cũng là một yêu cầu trong xây dựng chủ nghĩa xã hội. Người viết: “Muốn tiến lên chủ nghĩa xã hội phải khắc phục khuyết điểm, tức là phải tăng gia sản xuất, tiết kiệm, chống lãng phí, bảo vệ của công” (Hồ Chí Minh, 2011, t.11: 110). Trong suốt quá trình cách mạng và lãnh đạo đất nước, Người luôn quan tâm đến việc giáo dục, nâng cao đạo đức cách mạng và phòng chống tham ô, lãng phí, quan liêu trong Đảng, coi đó là vấn đề sống còn, liên quan đến vận mệnh của Đảng và quyết định đến thành bại của cách mạng.

3. Vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh về thực hành tiết kiệm, phòng chống tham ô, lãng phí, quan liêu trong công cuộc đấu tranh phòng chống tham nhũng của Đảng hiện nay

3.1. Quan điểm, chủ trương của Đảng và chính sách pháp luật của Nhà nước ta hiện nay về thực hành tiết kiệm, phòng chống tham ô, lãng phí, quan liêu

Tư tưởng Hồ Chí Minh về thực hành tiết kiệm, phòng chống tham ô, lãng phí, quan liêu đã góp phần quan trọng đưa nước ta từ một nước thuộc địa và nửa phong kiến, trở thành một nước độc lập, tự do, phát triển theo con đường xã hội chủ nghĩa, có vị thế ngày càng quan trọng trong khu vực và trên thế giới. Nhân dân ta từ thân phận nô lệ trở thành người làm chủ đất nước, làm chủ xã hội, Đảng Cộng sản Việt Nam từ một Đảng hoạt động bí mật trở thành Đảng cầm quyền. Tuy nhiên, trong tiến trình phát triển của xã hội Việt Nam, căn bệnh tham ô, lãng phí, quan liêu vẫn tiếp tục nảy sinh và phát triển với những nội dung và hình thức mới. Vận dụng tư tưởng của Hồ Chí Minh, trong từng thời kỳ cách mạng, Đảng ta đã đề ra những giải pháp cơ bản, có tính chiến lược về phòng, chống tham nhũng phù hợp với thực tiễn.

Nhận thức được tình trạng tham nhũng của một bộ phận cán bộ, đảng viên có xu hướng ngày càng gia tăng, ngay từ Hội nghị giữa nhiệm kỳ khóa VII, Đảng ta đã xác định nạn tham nhũng, tệ quan liêu, là một trong bốn nguy cơ làm cản trở thực hiện mục tiêu chủ nghĩa xã hội ở nước ta. Đảng ta nhận định: “Nguy cơ tụt hậu xa hơn về kinh tế so với nhiều nước trong khu vực và trên thế giới; nguy cơ chệch hướng xã hội chủ nghĩa; nguy cơ về nạn tham nhũng và tệ quan liêu; nguy cơ diễn biến hòa bình của các thế lực thù địch” (Ban Chấp hành Trung ương, 1994). Vận dụng tư tưởng của Hồ Chí Minh, Đảng ta đã ban hành nhiều chủ trương, giải pháp, quy định mới phòng, chống tham nhũng như Nghị quyết Trung ương 6 (lần 2) khóa VIII về “Một số vấn đề cơ bản và cấp bách trong công tác xây dựng Đảng hiện nay”; Kết luận Hội nghị Trung ương 4 khóa IX về “Tiếp tục đẩy mạnh cuộc vận động xây dựng, chỉnh đốn Đảng, ngăn chặn và đẩy lùi tệ tham nhũng, lãng phí”; Nghị quyết Trung ương 3 khóa X về “Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác phòng, chống tham nhũng, lãng phí”; Nghị quyết Trung ương 4 khóa XI, khóa XII; Chỉ thị số 05-CT/TW, ngày 15/5/2016, của Bộ Chính trị khóa XII “Về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”; Nghị quyết số 04-NQ/TW, ngày 30/10/2016, của Hội nghị Trung ương 4 khóa XII, “Về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ”, đó là các chủ trương và giải pháp quyết liệt trong công tác thực hành tiết kiệm phòng chống lãng phí và tham nhũng. Đặc biệt là ở Đại hội XIII, công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí được xác định là một nhiệm vụ đặc biệt quan trọng, công tác này không chỉ trong xây dựng, chỉnh đốn Đảng mà còn đặc biệt cả trong xây dựng, củng cố hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh, củng cố khối đại đoàn kết toàn dân tộc ở nước ta hiện nay.

Hội nghị Trung ương 4 khoá XIII tiếp tục xác định: Kiên quyết đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân, ngăn chặn, đẩy lùi, xử lý nghiêm cán bộ, đảng viên suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hoá”; kết hợp chặt chẽ, hài hoà giữa “xây” và “chống”, xây là nhiệm vụ cơ bản, chiến lược, lâu dài, chống là nhiệm vụ quan trọng, cấp bách, thường xuyên. Tạo bước phát triển mới của Đảng về trí tuệ, bản lĩnh chính trị, thực sự là đạo đức,

là văn minh, ngày càng gắn bó mật thiết với nhân dân, ngày càng được nhân dân tin tưởng; đủ uy tín và năng lực lãnh đạo thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng và sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Đặc biệt quan điểm xuyên suốt về công tác phòng chống tham nhũng của Đảng được thể hiện trong tác phẩm *Một số vấn đề lý luận và thực tiễn về chủ nghĩa xã hội và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam* của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng. Quan điểm về phòng, chống tham nhũng vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh coi phòng, chống tham nhũng là nhiệm vụ đặc biệt quan trọng của Đảng và hệ thống chính trị.

Nhằm thể chế hóa quan điểm của Đảng, Nhà nước cũng ban hành hệ thống các văn bản pháp luật về phòng, chống tham nhũng như: Pháp lệnh chống tham nhũng năm 1998, Luật Phòng, chống tham nhũng năm 2005 (qua các lần sửa đổi, bổ sung vào năm 2007 và 2012); Luật Phòng, chống tham nhũng năm 2018 và các văn bản pháp luật liên quan (Bộ luật hình sự; Luật cán bộ, công chức; Luật phòng chống rửa tiền; Luật khiếu nại, tố cáo...), xây dựng cơ quan, tổ chức chuyên trách về phòng, chống tham nhũng nhằm việc phát hiện và xử lý những vụ việc tham nhũng. Luật Phòng, chống tham nhũng 2018 quy định rõ về chủ thể tham nhũng là người có chức vụ, quyền hạn trong khu vực nhà nước và người có chức vụ, quyền hạn trong khu vực ngoài nhà nước và các hành vi tham nhũng do các chủ thể đó thực hiện, quy định về các biện pháp phòng ngừa, phát hiện và xử lý tham nhũng. Luật cũng quy định cụ thể về trách nhiệm của các chủ thể trong phòng, chống tham nhũng. Hội nghị Trung ương 5 khóa XI (tháng 5/2012) đã quyết định thành lập Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng trực thuộc Bộ Chính trị do Tổng Bí thư làm Trưởng ban, thành phần gồm những cán bộ lãnh đạo chủ chốt ở các cơ quan có liên quan của Đảng và Nhà nước.

3.2. Thực tiễn công tác tác phòng, chống tham nhũng thời gian qua ở Việt Nam

Về công tác giáo dục chính trị, tư tưởng, rèn luyện đạo đức cách mạng cho cán bộ, đảng viên và nhân dân. Thông qua Mật trận Tổ quốc, các tổ chức đoàn thể và các phương tiện thông tin đại chúng tuyên truyền thông tin về chủ trương của Đảng, pháp luật về phòng, chống tham nhũng. Hoạt động thông tin, tuyên truyền, giáo dục về phòng, chống tham nhũng nhằm nâng cao nhận thức, trách nhiệm của các cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ, đảng viên và nhân dân về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực. Thông tin công khai kết quả thanh tra, kiểm tra, kiểm toán, xử lý các vụ việc, vụ án tham nhũng, kinh tế; chủ động cung cấp thông tin về những vấn đề nhạy cảm mà dư luận quan tâm góp phần định hướng dư luận xã hội theo chiều hướng tích cực, đấu tranh phản bác những luận điệu xuyên tạc của các thế lực xấu, thù địch về công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực.

Quốc hội và các cơ quan của Quốc hội tăng cường giám sát công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực; không chỉ giám sát thường xuyên tại các kỳ họp, mà giám sát chuyên đề về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực. Hội đồng nhân dân các cấp đối với công tác phòng, chống tham nhũng ở địa phương. Mật trận Tổ quốc các cấp và các tổ chức thành viên giám sát các lĩnh vực dễ phát sinh tiêu cực, tham nhũng, gây nhiều bức xúc trong nhân dân; giám sát việc tu dưỡng, rèn luyện phẩm chất, đạo đức của cán bộ, đảng viên; yêu cầu cơ quan có thẩm quyền xử lý các thông tin do báo chí nêu về tiêu cực, tham nhũng; tham gia phân biện xã hội, góp ý xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền trong sạch, vững mạnh.

Về việc hoàn thiện bộ máy quản lý nhà nước, đào tạo và nâng cao trình độ của đội ngũ cán bộ, tăng cường công tác quản lý, kiểm tra, thanh tra và xử lý kỷ luật nghiêm minh những tập thể, cá nhân vi phạm. Đảng xây dựng, hoàn thiện cơ chế phát hiện, xử lý và cơ chế quản lý kinh tế - xã hội phòng, chống tham nhũng để người có chức vụ, quyền hạn “không thể”, “không dám”, “không muốn”, “không cần” tham nhũng. Đảng chú trọng việc kiện toàn tổ chức, nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động và sự phối hợp giữa các cơ quan, đơn vị chức năng làm công tác phòng, chống tham nhũng; tích cực hợp tác quốc tế và từng bước mở rộng nội dung, phạm vi hoạt động phòng, chống tham nhũng. Thực hiện Nghị quyết Trung ương 5 khóa XIII, ở một số địa phương, ban chỉ đạo cấp

tinh về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực đã được thành lập và nhanh chóng đi vào hoạt động. Chức năng, nhiệm vụ, quy chế làm việc của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng cũng đã được sửa đổi, bổ sung, với nhiều đổi mới cả về nội dung và phương thức hoạt động. Phạm vi hoạt động của Ban Chỉ đạo Trung ương và địa phương mới đây đã được mở rộng, bao gồm cả “tiêu cực” cho phù hợp với chức năng, nhiệm vụ, phạm vi hoạt động của ban chỉ đạo. Trước đây, chỉ nói “chống tham nhũng, lãng phí”, điều đó không sai; nhưng dấu sao lãng phí cũng chỉ là một việc cụ thể; còn tiêu cực có nội dung và phạm vi rộng hơn, căn cốt hơn, nhất là sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống. Đây mới là cái gốc, cái nguy hiểm nhất, dẫn đến tham nhũng, hư hỏng; không chỉ làm mất tiền, mất của, mà còn mất người, thậm chí mất cả chế độ.

Công tác cán bộ, cải cách hành chính bảo đảm tính công khai, minh bạch, xác định rõ trách nhiệm giải trình trong hoạt động của các cơ quan, tổ chức, đơn vị. Đổi mới công tác quy hoạch, bổ nhiệm cán bộ theo hướng ngày càng dân chủ, công tâm, khách quan, công khai, minh bạch hơn; đúng nguyên tắc, đúng quy trình, bảo đảm sự lãnh đạo chặt chẽ của Đảng để hạn chế đến mức thấp nhất tình trạng chạy chức, chạy quyền, cục bộ, địa phương, “thân quen”, “lợi ích nhóm”. Tăng cường việc kiểm soát tài sản, thu nhập, chuyển đổi vị trí công tác, xử lý trách nhiệm người đứng đầu; thanh toán không dùng tiền mặt; sửa đổi, ban hành chế độ, định mức, tiêu chuẩn; cải cách chính sách tiền lương, thu nhập, nâng cao đời sống của cán bộ, công chức, viên chức,...

Công tác kiểm tra, giám sát của Đảng, thanh tra, kiểm toán của Nhà nước được tăng cường, phát hiện và xử lý nghiêm minh các sai phạm. Cấp ủy đảng, ủy ban kiểm tra các cấp đã chủ động, tăng cường chỉ đạo, tập trung kiểm tra, xử lý các tổ chức đảng, đảng viên khi có dấu hiệu vi phạm; xử lý cả cán bộ đương chức và cán bộ đã nghỉ hưu, cả cán bộ cấp cao và cán bộ trong lực lượng vũ trang. Ủy ban Kiểm tra Trung ương đã thể hiện rõ bản lĩnh, tinh thần kiên quyết, mở rộng phạm vi, đối tượng kiểm tra xuống đến cả cấp ủy cấp huyện và cơ sở; xử lý dứt điểm nhiều vụ việc phức tạp, kéo dài qua nhiều nhiệm kỳ, liên quan đến nhiều cấp, nhiều ngành, nhiều địa phương. Trong giai đoạn 2012-2022, cấp ủy, ủy ban kiểm tra các cấp đã thi hành kỷ luật 2.740 tổ chức đảng, hơn 167.700 cán bộ, đảng viên, trong đó có 7.390 đảng viên bị kỷ luật do tham nhũng; đã kỷ luật 170 cán bộ thuộc diện Trung ương quản lý, trong đó có 4 Ủy viên Bộ Chính trị, nguyên Ủy viên Bộ Chính trị; 29 Ủy viên Trung ương, nguyên Ủy viên Trung ương; 50 sĩ quan cấp tướng trong lực lượng vũ trang. Riêng từ đầu nhiệm kỳ Đại hội XIII đến nay đã thi hành kỷ luật 50 cán bộ thuộc diện Trung ương quản lý (cao hơn gấp 4 lần so với nhiệm kỳ khóa XI và bằng gần một nửa số cán bộ cấp cao bị xử lý của nhiệm kỳ khóa XII), trong đó có 8 Ủy viên Trung ương, nguyên Ủy viên Trung ương, 20 sĩ quan cấp tướng (Minh Ngọc, 2022).

Hoạt động điều tra, truy tố, xét xử các vụ án tham nhũng, kinh tế được tiến hành đúng quy định, không khoan nhượng, không nương nhẹ, không làm oan, sai; không bỏ lọt tội phạm; rất nghiêm minh, nhưng cũng rất nhân văn để các đối tượng bị xử lý nhận thức rõ sai phạm của mình và tâm phục, khẩu phục, tỏ rõ sự ăn năn, hối cải, xin lỗi Đảng, Nhà nước và nhân dân. Điều này có tác dụng cảnh tỉnh, cảnh báo, răn đe, giáo dục, phòng ngừa mạnh mẽ, được dư luận, nhân dân rất đồng tình, ủng hộ, đánh giá cao. Trong 10 năm qua, các cơ quan tiến hành tố tụng cả nước đã khởi tố, điều tra 19.546 vụ/ 33.868 bị can, truy tố 16.699 vụ/ 33.037 bị can, xét xử sơ thẩm 15.857 vụ/ 30.355 bị cáo về các tội tham nhũng, chức vụ, kinh tế; trong đó tội phạm về tham nhũng đã khởi tố, điều tra 2.657 vụ/ 5.841 bị can, truy tố 2.628 vụ/ 6.199 bị can, xét xử sơ thẩm 2.439 vụ/ 5.647 bị cáo (Hiền Hòa, Phạm Cường, 2022). Cùng với việc tập trung chỉ đạo xử lý nghiêm các sai phạm, công tác thu hồi tài sản tham nhũng cũng được đẩy mạnh. Việc kê biên, thu giữ tài sản trong nhiều vụ án tham nhũng, kinh tế nghiêm trọng đạt khá cao; tỷ lệ thu hồi tài sản tham nhũng trong các vụ án hình sự về tham nhũng, kinh tế tăng lên rõ rệt; cơ quan thi hành án dân sự các cấp đã thu hồi 61.000 tỉ đồng, đạt tỷ lệ 34,7% (năm 2013, tỷ lệ này chỉ đạt dưới 10%). Riêng các vụ án thuộc diện Ban Chỉ đạo theo dõi, chỉ đạo đã thu hồi được gần 50.000 tỉ đồng, đạt tỷ lệ 41,3% (Hiền Hòa, Phạm Cường, 2022).

Thời gian qua, Đảng chỉ đạo công tác phát hiện và xử lý tham nhũng một cách đồng bộ và quyết liệt, tạo bước đột phá trong công tác phòng, chống tham nhũng và khẳng định quyết tâm rất cao của Đảng, Nhà nước và Nhân dân trong phòng, chống tham nhũng với tinh thần “không có vùng cấm, không có ngoại lệ, bất kể người đó là ai và không chịu sức ép của bất kỳ cá nhân nào”. “Công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng đã được lãnh đạo, chỉ đạo quyết liệt, bài bản, đi vào chiều sâu, có bước tiến mạnh, đạt nhiều kết quả cụ thể rất quan trọng, toàn diện, rõ rệt, để lại dấu ấn tốt, tạo hiệu ứng tích cực, lan tỏa mạnh mẽ trong toàn xã hội và thực sự “đã trở thành phong trào, xu thế”, được cán bộ, đảng viên và nhân dân đồng tình, ủng hộ, đánh giá cao, được quốc tế ghi nhận (Nguyễn Phú Trọng, 2022: 392). Tổ chức Minh bạch quốc tế công bố Chỉ số nhận thức tham nhũng năm 2022, Việt Nam được đánh tăng 3 điểm CPI so với năm 2021, từ 39 lên 42 trên thang điểm 100. Trong bảng xếp hạng CPI 180 quốc gia, vùng lãnh thổ, Việt Nam đã tiến 10 bậc, từ xếp thứ 87 (năm 2021) lên 77 (năm 2022) (Hoài Phương, 2023).

Công tác phòng, chống tham nhũng ở nước ta đã đạt được những thành tựu nhất định. Tuy nhiên, phòng, chống tham nhũng là cuộc đấu tranh vô cùng khó khăn, phức tạp, lâu dài và thực tiễn hiện nay một số bộ, ban, ngành, địa phương chưa có sự chuyên biến mạnh. Việc phát hiện, xử lý tham nhũng, tiêu cực vẫn còn hạn chế; tỷ lệ thu hồi tài sản tham nhũng, thất thoát còn thấp, giai đoạn 10 năm (2012-2022) mới chỉ thu hồi 61.000 tỷ đồng, đạt 34,7%, như vậy còn khoảng hơn 120 nghìn tỷ đồng chưa được thu hồi; trong đó riêng trong các vụ án thuộc diện Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực theo dõi còn gần 70.000 tỷ đồng cần được thu hồi (Ngọc Anh, 2023). Đây cũng là một trong những thách thức, rào cản mà nước ta đang phải đối mặt khi “chống giặc nội xâm”. Việc tự kiểm tra, tự phát hiện và xử lý tham nhũng trong nội bộ, cơ quan, đơn vị là còn yếu. Tình trạng tham nhũng diễn ra trong mọi lĩnh vực từ kinh tế, tài chính... đến y tế, giáo dục, khoa học. Công tác phòng, chống tham nhũng được xác định là vẫn nghiêm trọng, phức tạp với những biểu hiện ngày càng tinh vi là nguy cơ đe dọa sự tồn vong của chế độ.

Công tác phòng, chống tham nhũng được Đảng chỉ đạo và thực hiện quyết liệt, tuy nhiên đang tồn tại hiện tượng cán bộ làm việc cảm chùng, né tránh, sợ sai, sợ trách nhiệm không dám làm kể cả cán bộ quản lý. Vấn đề này tồn tại một phần do chưa có sự thống nhất, đồng bộ trong hệ thống pháp luật về cơ chế bảo vệ cán bộ dám nghĩ, dám làm. Kết luận số 14-KL/TW ngày 22/9/2021 của Bộ Chính trị về chủ trương khuyến khích và bảo vệ cán bộ năng động, sáng tạo vì lợi ích chung chậm được cụ thể hóa bằng các văn bản quy phạm pháp luật. Với các quy định pháp luật hiện hành vẫn chưa bảo vệ được cán bộ dám nghĩ, dám làm thậm chí có thể dẫn đến hiện tượng khi có sai phạm xảy ra cán bộ bị xử lý trách nhiệm theo kiểu dây chuyền. Tâm lý sợ sai không dám làm được coi là một kiểu “tự diễn biến” mới trong quan niệm, tư tưởng của cán bộ, đảng viên đang cản trở sự phát triển của đất nước.

3.3. Một số giải pháp nâng cao hiệu quả của hoạt động phòng, chống tham nhũng ở Việt Nam

Để công tác phòng, chống tham nhũng được hiệu quả hơn cần phải tiến hành đồng bộ các giải pháp sau:

Thứ nhất, tuyên truyền, giáo dục, tạo sự tự giác, thống nhất cao về ý chí và hành động trong cán bộ, đảng viên và nhân dân về phòng, chống tham nhũng, lãng phí, trước hết là sự gương mẫu của người đứng đầu cấp uỷ, cơ quan, tổ chức, đơn vị, địa phương; Rèn luyện ý thức thực hành tiết kiệm, phòng chống tham ô, lãng phí, quan liêu, theo tư tưởng Hồ Chí Minh, trước hết trong cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức.

Thứ hai, hoàn thiện pháp luật về kiểm tra, giám sát và phòng, chống tham nhũng, lãng phí, nhất là các quy định về kiểm soát quyền lực, bảo đảm dân chủ, công khai, minh bạch, thực hiện có hiệu quả Quyết định số 205-QĐ/TW của Bộ Chính trị về kiểm soát quyền lực trong công tác cán bộ, chống chạy chức, chạy quyền; Hoàn thiện các cơ chế và quy định cụ thể nhằm phát huy tính năng động, sáng tạo của cán bộ, đảng viên, khuyến khích những người dám nghĩ, dám làm, đồng thời xử lý nghiêm những người lợi dụng chống tham nhũng, lãng phí để vu khống, gây mất đoàn kết nội bộ;

Cần thể chế hóa Kết luận số 14-KL/TW ngày 22/9/2021 của Bộ Chính trị về chủ trương khuyến khích và bảo vệ cán bộ năng động, sáng tạo vì lợi ích chung bằng các văn bản quy phạm pháp luật cụ thể để cán bộ không còn tâm lý sợ sai, làm cầm chừng, không dám đột phá trong quá trình công tác. Kiểm soát có hiệu quả tài sản, thu nhập của người có chức vụ, quyền hạn, trước hết là cán bộ lãnh đạo, quản lý; đẩy mạnh thực hiện chế độ thanh toán không dùng tiền mặt.

Thứ ba, tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra, kiểm toán, điều tra, truy tố, xét xử, thi hành án, phát hiện sớm, xử lý nghiêm minh các vụ việc, vụ án tham nhũng. Đặc biệt là “gắn công tác phòng, chống tham nhũng với thực hành tiết kiệm, chống lãng phí; gắn phòng, chống tham nhũng, lãng phí với xây dựng, chỉnh đốn Đảng, học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ; huy động sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị và toàn xã hội trong đấu tranh phòng, chống tham nhũng... Phải quán triệt sâu sắc tư tưởng “dân là gốc” của Chủ tịch Hồ Chí Minh, dựa vào dân, lắng nghe dân, lắng nghe dư luận để chọn lọc tiếp thu cái đúng, nhưng không chạy theo dư luận” (Nguyễn Phú Trọng, 2022: 404).

Thứ tư, kiên quyết thu hồi tài sản tham nhũng; kịp thời xử lý, thay thế cán bộ lãnh đạo, quản lý khi có biểu hiện tham nhũng, lãng phí; xử lý nghiêm những cán bộ vi phạm. Phối hợp giữa các cơ quan tiến hành tố tụng và các cơ quan có liên quan trong việc xác minh, thu hồi tài sản trong các vụ án kinh tế, tham nhũng. Thực hiện ngay việc xác minh tài sản của người bị tố giác, bị can, tài sản bị thất thoát, chiếm đoạt và áp dụng các biện pháp thu hồi tài sản từ giai đoạn giải quyết nguồn tin về tội phạm. Kiểm sát viên phải chủ động, nhạy bén khi tiếp cận thông tin và đề ra yêu cầu kiểm tra, xác minh và yêu cầu điều tra để cơ quan điều tra áp dụng các biện pháp thu hồi tài sản; bám sát tiến độ điều tra để đôn đốc kịp thời trong quá trình giải quyết các vụ án, vụ việc. Mặt khác, người đứng đầu cấp ủy, tổ chức đảng, địa phương, cơ quan, đơn vị phải trực tiếp lãnh đạo, chỉ đạo và chịu trách nhiệm về công tác thu hồi tài sản tham nhũng tại cơ quan, đơn vị, địa phương mình.

Thứ năm, kiện toàn tổ chức bộ máy, cán bộ, bảo đảm liêm chính, trong sạch, nâng cao năng lực, hiệu quả hoạt động của các cơ quan, đơn vị có chức năng phòng, chống tham nhũng và các cơ quan tham mưu cho cấp ủy lãnh đạo, chỉ đạo công tác phòng, chống tham nhũng. Phòng chống tham nhũng trong cơ quan và cá nhân tham gia hoạt động phòng chống tham nhũng. Thực hiện hiệu quả công tác phòng, chống tham nhũng ở khu vực ngoài nhà nước, và nâng cao hiệu quả hợp tác quốc tế về phòng, chống tham nhũng. Tăng cường vai trò của các cơ quan và đại biểu dân cử, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội, nhân dân và cơ quan truyền thông, báo chí trong đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí; nâng cao hiệu quả phát hiện và xử lý tham nhũng, lãng phí. Đặc biệt là đẩy mạnh cải cách chính sách tiền lương, nâng cao thu nhập và có chính sách nhà ở, bảo đảm cuộc sống cho cán bộ, công chức, viên chức, kiểm soát, xác thực kê khai tài sản của người lao động trong và ngoài nhà nước. Hiện thực “số hóa kê khai tài sản”, có sự phối hợp, liên thông giữa các cơ quan trong khâu xác minh; tăng cường các biện pháp xử lý mạnh mẽ, đủ sức răn đe đối với các tài sản bất minh, không chứng minh được nguồn gốc.

4. Kết luận

Trên đây là một số nội dung trong tư tưởng Hồ Chí Minh về thực hành tiết kiệm, phòng chống tham ô, lãng phí, quan liêu và sự vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh về thực hành tiết kiệm, phòng chống tham ô, lãng phí, quan liêu trong công cuộc đấu tranh phòng chống tham nhũng của Đảng hiện nay. Tuy nhiên như trên đã chỉ ra, công cuộc này vẫn cần được tiếp tục thực hiện. Do đó những chỉ dẫn của Chủ tịch Hồ Chí Minh về thực hành tiết kiệm, phòng chống tham ô, lãng phí, quan liêu và sự vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh về thực hành tiết kiệm, phòng chống tham ô, lãng phí, quan liêu luôn có ý nghĩa lớn trong công tác xây dựng và chỉnh đốn Đảng, nhất là trong đấu tranh ngăn chặn, đẩy lùi tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên, trước hết là cán bộ lãnh đạo, quản lý các cấp để nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của Đảng, củng cố niềm tin của đảng viên và của nhân dân đối với Đảng.

Tài liệu tham khảo

Ban Chấp hành Trung ương. (1994). Văn kiện Hội nghị đại biểu toàn quốc giữa nhiệm kỳ khóa VII. *Báo điện tử Đảng cộng sản Việt Nam*. <https://tulieuvankien.dangcongsan.vn/ban-chap-hanh-trung-uong-dang/dai-hoi-dang/lan-thu-vii/hoi-nghi-dai-bieu-toan-quoc-giua-nhiem-ky-khoa-vii-20-2511994-15>

Đại hội Đảng. (24/9/2015). Báo cáo chính trị của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khoá VIII tại Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ IX của Đảng. *Báo điện tử Đảng Cộng sản Việt Nam*. <https://tulieuvankien.dangcongsan.vn/ban-chap-hanh-trung-uong-dang/dai-hoi-dang/lan-thu-ix/bao-cao-cua-ban-chap-hanh-trung-uong-dang-khoa-viii-ve-cac-van-kien-tai-dai-hoi-dai-bieu-toan-quoc-ix-1546>

Hiền Hòa, Phạm Cường. (2022). Nhiều kết quả nổi bật sau 10 năm phòng, chống tham nhũng, tiêu cực. *Báo điện tử Đảng Cộng sản Việt Nam*. <https://dangcongsan.vn/xay-dung-dang/nhieu-ket-qua-noi-bat-sau-10-nam-phong-chong-tham-nhung-tieu-cuc-614088.html>

Hồ Chí Minh toàn tập. (2011). t.2, 4, 5, 6, 7, 11. Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật.

Hoài Phương. (2023). Chỉ số cảm nhận tham nhũng 2022: Việt Nam tiếp tục tăng điểm, thuộc nhóm nước có tiến bộ nổi bật. *Thanh tra*. <https://thanhtra.com.vn/quoc-te/chi-so-cam-nhan-tham-nhung-2022-viet-nam-tiep-tuc-tang-diem-thuoc-nhom-nuoc-co-tien-bo-noi-bat-206757.html>

Minh Ngọc. (2022). Hội nghị toàn quốc tổng kết 10 năm công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực giai đoạn 2012-2022. *Trang thông tin điện tử Ủy ban kiểm tra Trung ương*. <https://ubkttw.vn/danh-muc/tin-tuc-thoi-su/hoi-nghi-toan-quoc-tong-ket-10-nam-cong-tac-phong-chong-tham-nhung-tieu-cuc-giai-doan-2012-2022.html>

Ngọc Anh. (2023). Hội thảo “Thực trạng và giải pháp phòng, chống tham nhũng, tiêu cực trong cán bộ, đảng viên trong tình hình mới”. *Xây dựng Đảng*. <https://www xaydungdang.org.vn/thoi-su-chinh-tri/hoi-thao-thuc-trang-va-giai-phap-phong-chong-tham-nhung-tieu-cuc-trong-can-bo-dang-vien-trong-tinh-hinh-moi-18777>

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng. (2022). *Một số vấn đề lý luận và thực tiễn về chủ nghĩa xã hội và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam*. Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật.